

Nu

Luke

Londen, 2000

De vrouw tegenover me, met haar verlegenheid en aarzeling een exacte reflectie van mijn eigen ongemak, is zo onverwacht mooi dat ik even niet weet wat te zeggen.

‘Hallo, Alice,’ breng ik uit.

‘Luke.’

Ze spreekt mijn naam uit alsof ze een nieuwe taal oefent. Ik steek haar mijn hand toe, maar Alice negeert die en trekt me in een snelle, felle omhelzing. We gaan tegenover elkaar zitten aan een tafeltje dat is gedekt met messen en vorken, glazen en een kan met water.

‘Water?’ bied ik aan. Als ik de kan optil, zie ik dat mijn handen trillen.

‘Liever wijn,’ zegt Alice, en deze eerste glimlach, waarmee ze tanden onthult die witter zijn dan de mijne en rimpeltjes rond haar ogen die haar echte leeftijd verraden, nestelt zich ergens in de buurt van mijn hart.

Wanneer de wijn is besteld en de menukaarten onderweg zijn, kunnen we niets anders doen dan naar elkaar kijken. Alice heeft recente foto’s van zichzelf meegestuurd met de voorstelbrief, dus haar schoonheid had niet schokkend hoeven te zijn, niet zo hevig. Maar zij worstelt duidelijk ook met mijn voorkomen.

‘Je lijkt veel op je vader, ik ben totaal... verbijsterd.’

‘Richard Fields? Hij is de lievelingsschilder van mijn vriendin. We geloofden onze oren niet.’

Nu verschijnt er iets op Alice' gezicht – een flits van pijn of verdriet – maar ze herpakt zich snel.

‘Waarom besloot je me te zoeken?’

Er gaan verschillende momenten door mijn hoofd. De jaren op rugbyvelden, als ik keek naar de zijlijn en me afvroeg of mijn biologische moeder een van de vrouwen was die zich daar hadden verzameld: de blonde in de bontjas, de dame met de paardenstaart. En later, de jaren dat ik mezelf opsloot op mijn slaapkamer, opgerold tot een bal van woede na de zoveelste ruzie met mijn ouders, als ik mezelf troostte met de gedachte dat mijn biologische moeder, degene bij wie ik thuishoorde, tenminste iemand anders was. En toen ik Hannah eenmaal had ontmoet de eindeloze vragen. ‘Wil je haar niet ontmoeten?’ ‘Wil je niet weten hoe ze is?’

Het is waar dat de aanhoudende fascinatie van mijn vriendin voor mijn echte afkomst de drijvende kracht was achter deze plotselinge hereniging. Maar de echte reden – die kleine jongen van mij met de bruine oogjes en de lange wimpers – ligt een aantal kilometer hiervandaan in zijn moeders armen.

‘Ik denk dat het door Samuels geboorte kwam.’

‘Dat snap ik wel.’

Ik kijk hoe ze tranen wegslikt, maar voel me niet schuldig. Zij kreeg een baby en gaf hem weg. Ik ben nu zelf vader en zal het nooit begrijpen.

‘Hoe oud is hij?’

‘Drie maanden.’

Alice legt een hand op haar hart alsof ze een wond dichtdrukt.

‘O,’ zegt ze, hoewel die ‘o’ meer een gepijnigde hap lucht is. ‘Ik denk dat dit nog moeilijker wordt dan ik dacht.’

We kijken naar elkaar, deze vrouw en ik, en willen allebei vluchten, maar worden tegengehouden door de met glazen en servies gedekte beukenhouten tafel tussen ons in, door het beleefde gebruik onze haastig geregelde (en rustig aan berouwde?) lunch voort te zetten.

‘Maar dat geeft niet,’ zegt Alice met een kort, zakelijk lachje,

alsof ze de rol aanneemt van de volwassene, van de ouder. ‘We kunnen dit wel als we het rustig aan doen. Laten we beginnen met de makkelijke zaken. Vertel me over je vriendin.’

Ik ontmoette Hannah op een opening van onze wederzijdse vriend Ben, die de ballen had om zijn leven aan schilderen te wijden en leeft van subsidies, bij mensen op de bank slaapt en hele nachten doorwerkt om gewaagde, onmiddellijk herkenbare portretten te produceren die, vreemd genoeg, regelmatig worden vergeleken met die van Richard Fields. Hannah schreef een stuk over hem voor haar krant en ik zag haar met haar notitieboekje door de galerie lopen en even stilstaan voor elk schilderij voordat ze haar gedachten op papier zette. Ik vroeg me af wat ze schreef. Wie ze was. Of ze vrijgezel was. Haar krullende donkere haar viel zo mooi voor haar gezicht en verborg haar ogen. Ze schoof het opzij en stopte een dikke lok achter haar oor, maar niet veel later ontsnapte die weer.

Toen ze in gesprek raakte met Ben, die bij uitzondering in pak was, met zijn vieze witte gympen eronder, besloot ik op hen af te stappen en hallo te zeggen. Een kort moment van ongemak terwijl ik wachtte tot Ben was uitgesproken.

‘Ik heb er nooit over getwijfeld dat ik zou gaan schilderen. Het zou misschien leuk zijn geweest om veel geld te verdienen met iets anders, maar dat was gewoon geen optie voor mij. Ik zou nooit iets mijn schilderen in de weg laten staan.’

Hij keek op en zag mij.

‘God. Sta daar niet zo te luisteren terwijl ik als een eikel sta te lullen.’

Onze vriendschap gaat terug tot kostschool. Daar waren we twee buitenbeentjes in een waas van saaie privileges.

‘Dit is Hannah,’ zei hij. ‘Ze werkt voor *The Times*. Zij heeft wel een echte baan.’

‘En jij?’ wilde Hannah van mij weten. ‘Kunstenaar of echte baan?’

‘O, ik teer graag op het talent van anderen.’

‘Luke is platenbaas,’ zei Ben, met het vleugje trots dat altijd in zijn stem doorklinkt als hij iemand over mijn werk vertelt. ‘Hij had op zijn vijfentwintigste al zijn eigen platenlabel.’

‘Nu klink ik als een eikel,’ zei ik, en Hannah lachte.

Bens ouders kwamen erbij en betrokken ons bij hun plannen om een hapje te gaan eten.

‘Er zit een heerlijk Italiaans restaurantje om de hoek, waar we een paar tafels hebben gereserveerd,’ zei Bens vader, en Ben siste zachtjes: ‘Maak je geen zorgen, zij betalen.’

Ik mocht Bens ouders graag. Het waren goede, aardige mensen, die me elk jaar meevroegen op vakantie naar Frankrijk, maar zonder dat daar overleg voor nodig was lieten Hannah en ik onszelf achteropragen tot Bens entourage al snel helemaal uit zicht was.

‘We zijn vlak bij Chinatown,’ zei Hannah, en ik aarzelde geen moment. Binnen enkele minuten zaten we tegenover elkaar in een zitje in een van mijn lievelingsrestaurants.

Ik vond het geweldig hoe netjes ze haar pannenkoekjes oprolde: twee schijfjes lente-ui om en om met een strak streepje hoisinsaus, bescheiden reepjes eend die ze met zorg uitkoos, geen vet, geen huid. Terwijl we aten, vertelde ze me dat ze was opgegroeid in het noorden van Cornwall, in een huis aan zee.

‘Ons huis staat aan de strandopgang. Bij hoogwater kun je binnen drie minuten in zee liggen. We hebben het vroeger wel eens getimed. Ik surfte vanaf mijn achtste. En toen ik ouder was, werkte ik elke zomer als strandwacht.’

Ze vertelde me over warme nachten aan het strand, slapen in de openlucht, eerst met haar ouders en daarna met vrienden. Ze verzamelden mosselen, kookten die boven een kampvuur en dronken warme chocolademelk uit een thermoskan.

‘Op midzomernacht gaat het hele dorp naar het strand en bouwen we een groot vuur. Mensen brengen eten mee, vertellen verhalen. Iedereen is er, jong en oud. Ik mis het soms. Als ik te laat ben voor mijn werk en me zonder te verontschuldigen met mijn ellebogen een weg baan door de metro, vraag ik me af wat er met me is gebeurd.’

Ze lachte toen ze dat zei, al was het enige wat ik kon denken: je bent perfect, dát is er met je gebeurd. Ik ben altijd gretig geweest naar informatie over andermans familie, maar ik had me nog nooit zo gevoeld, alsof niet alleen mijn hoofd, maar mijn hele lijf was afgestemd op elk woord dat ze zei.

‘Je bent erg goed in niet over jezelf praten,’ zei Hannah. ‘Je stelt veel vragen.’

‘Dat is omdat ik niks te vertellen heb. Ik heb een prima, veilige, comfortabele jeugd gehad in Yorkshire bij ouders die al wat ouder waren. Ik ben enig kind. Ze hebben me geadopteerd toen ik een paar weken oud was.’

‘Ben je geadopteerd?’ vroeg Hannah, nu hevig geïnteresseerd – een reactie die ik typisch vrouwelijk vind. Mannen kan het meestal weinig schelen hoe ik ter wereld ben gekomen. ‘Ik ben dol op mysteries,’ zei ze.

En dat was de eerste keer dat ze naar mijn biologische moeder vroeg.

‘Dus dat is Hannah?’

Alice heeft mijn meegebrachte foto’s voor zich neergelegd als een spel patience en bestudeert ze stuk voor stuk. Ze kijkt naar mijn lievelingsfoto van Hannah. Daarop staat ze achter het roer van een motorbootje dat we op een middag in Falmouth spontaan hadden gehoord. Dat bootje heeft een topsnelheid van zo’n zestien kilometer per uur en Hannah, die een vaarbewijs heeft, die surft en zeilt en waarschijnlijk nog een dertig meter lang jacht kan besturen als je het haar vroeg, vond het hilarisch. Op de foto lacht ze zo hard dat je haar boven- én ondertanden kunt zien; haar ogen zijn samengeknepen en haar hoofd ligt in haar nek. Ik voel een lichte pijn in mijn hart als ik haar zo zie en terugdenk aan die perfecte middag. Gewoon omdat ik zonder haar nergens zou zijn.

‘Ze lijkt me een fijn iemand om aan je zij te hebben.’

Alice’ opmerkzaamheid is een steek in mijn hart. Alsof deze vrouw, een vreemde die me ooit in haar baarmoeder heeft ge-

dragen, nog steeds met me verbonden is zodat ze mijn diepste gedachten kan lezen.

‘Dat ben ik op mijn zevende verjaardag.’ Ik wijs naar een kiekje van mij met drie vriendjes waarop we stokken met worstjes eraan in de aanslag houden om op de barbecue te braden. Mijn verjaardag is in mei en ik kan me die bloedhete dag nog herinneren. We hadden zelfgemaakte limonade die te bitter was voor mijn vriendjes en een taart in de vorm van de Tardis.

‘En hier speel ik rugby op school.’ Ik wijs naar de foto ernaast.

‘Heb je op een kostschool gezeten? Vanaf hoe oud?’

‘Acht.’

‘Dat is veel te jong,’ zegt Alice, voordat ze er milder aan toevoegt: ‘naar mijn mening.’

Ik vraag me af of ik haar moet vertellen over de tranen bij elk afscheid, hoe verschrikkelijk ellendig ik me elke zondagavond voelde tijdens de rit naar school. De eerste keer dat mijn ouders me erheen brachten, was ik te geschokt en opgewonden om erg veel te huilen. De tweede keer wist ik wat er komen ging, klampte ik me vast aan de portiergreep van de auto en rende tot halverwege de oprijlaan met hen mee voordat mijn vader te hard ging.

Ik had bij de samenstelling getwijfeld of ik de foto van de kerstlunch erbij moest doen: ik op mijn twaalfde, zittend aan tafel met mijn ouders en grootouders. Mijn vader staat en snijdt de kalkoen, mijn moeder geeft me een bord vol vlees en groenten aan. We dragen allemaal papieren kroontjes en de tafel ligt vol overblijfselen van Christmas crackers. Als ik naar deze foto kijk, denk ik: stil, eenzaam, verveeld. Voor mij is het overduidelijk dat ik niet bij hen thuishoorde. Maar Alice ziet iets anders. Ze ziet hoe mijn moeder naar me glimlacht terwijl ze me het bord geeft. Ze ziet tederheid. Vertrouwdheid. Eigenaarschap.

‘Dus dat is ze,’ zegt ze zonder op te kijken.

En nu begrijp ik het. Mijn adoptievader vindt Alice niet interessant. Het gaat om de vrouw die haar heeft vervangen.

‘Wat vindt ze van deze ontmoeting? Je... moeder?’

Ik hoor dat het woord haar pijn doet.

‘Ze weet het niet. Ik heb het haar niet verteld. Dat zou misschien wel kunnen, maar...’

Hoe moet ik mijn moeders zakelijkheid rond de omstandigheden van mijn geboorte uitleggen? Op mijn achtste, vlak voordat ik naar kostschool ging, heeft ze me verteld dat ik geadopteerd ben.

‘Waarom heeft ze me weggegeven?’ vroeg ik toen.

Dat is tenslotte de enige vraag.

‘Ze was nog een meisje en raakte per ongeluk zwanger, en ze moest verder kunnen met haar leven.’

‘Denk je dat ze zich weleens afvraagt of het goed met me gaat?’

‘Dat hoeft ze zich niet af te vragen. Ze weet dat je gelukkig bent, dat je een prachtig leven hebt dat zij je nooit had kunnen geven. Ze weet dat je mazzel hebt gehad.’

Mazzel, heel veel mazzel – de mantra van mijn kindertijd.

Ik kan mezelf er niet toe zetten dit detail te delen met Alice, die in niets lijkt op het nonchalante, zorgeloze meisje zoals mijn moeder haar beschreef, zo gebroken ziet ze eruit bij het bekijken van mijn jeugdfoto’s.

‘Luke?’ Het klinkt nog steeds alsof ze mijn naam wil uittesten, alsof ze verwacht dat ik anders heet. Charlie. De naam die zij me heeft gegeven.

‘Ik zal niet proberen een moeder voor je te zijn. Dat zou dwaas zijn. Kunnen we misschien vrienden zijn?’

Ze tilt haar wijnglas op en wacht tot ik hetzelfde doe. We proosten, deze beeldschone zevenenveertigjarige vrouw en ik, twee vreemden in een restaurant, verbonden door een verleden waarvan ik nog niets weet.

Toen

Alice

Londen, 1972

De harde klap van een tijdschrift dat uit de lucht komt vallen, maakt dat ik opkijk.

‘Zó ziet seks eruit.’

De stem, vreemd knarsend voor een niet-rokende negentienjarige, is van Rick. Het gezicht en de romp die nu naast mijn pseudokubistische stillevens tentoon worden gespreid zijn van Jacob Earl, de zanger van Disciples met zijn donkere ogen en hoge jukbeenderen. Hij staat op het omslag van het tijdschrift *Sounds*, zijn zwarte overhemd opengeknoopt, zijn borstkas glanzend, geobjectiverd als een pin-upgirl.

‘Ze treden op in de Marquee vanavond. We gaan erheen,’ zegt Rick met een boze blik op mijn doek. ‘Misschien kun je de appel beter blauw maken?’

Hij zegt het luchtig, wil alleen maar behulpzaam zijn, maar met elk nieuw en perfect intuïtief advies van hem voel ik me weer afdrijven richting zelftwijfel. Ben ik net zo goed als de anderen? Verdien ik mijn plek hier echt, als een van de slechts twaalf studenten die worden aangenomen voor Slade, de beste kunstopleiding van het land?

Rick is de soort kunstenaar (schilder, beeldhouwer, keramist, borduurder; hij kan in elk medium uitblinken) die hier niet echt hoeft te zijn. Hij is *het* al: de lieveling van de docent, de mascotte van de opleiding, het vroege voor gevoel van de verzamelaar. Vorige week verkocht hij een zelfportret – zijn hele gezicht

weergegeven in verticale groene strepen – aan een man die de eigenaar van San Lorenzo bleek te zijn. Ik zie Mick en Bianca al gazpacho eten terwijl Rick met zijn doordringende blauwe ogen op hen neerkijkt.

Tegen de les van vanmiddag, druktechnieken met Gordon King, zie ik het meest op. Hij begon in de popart (hij distantiëerde zich een paar jaar geleden van de beweging en praat er nu alleen maar afkeurend over), maar zijn werk verkoopt voor duizenden ponden en maakt deel uit van de permanente collectie van de Whitechapel Art Gallery. Vier jaar geleden kwam hij de afdeling Druktechnieken van Slade binnenwaaien en zette die geheel op zijn kop. Er wordt wel gezegd dat hij een carrière kan maken of breken, en drie van zijn protegés verkopen nu op Cork Street.

Rick is zijn lieveling; hij kan vijf minuten lang naast hem staan en zijn kleurkeuzes loven.

‘Kom erbij, mensen. Kijk eens naar deze tinten roze, groen en bruin. Zien jullie hoe de pracht van de kersenbloesems afsteekt tegen het slijkachtige olijfgroen en poepbruin? Dit is kleurgebruik op z’n best.’

Vandaag werk ik aan een lithografie van een favoriete boom en ik heb goede hoop dat alle avonden dat ik mijn hersens heb gepijnigd met lezen over tonaliteit en chromatiek misschien eindelijk vrucht zullen afwerpen. Als ik de contouren van mijn boom (een fascinerende, vreemd vermenselijkte eik) op een blok kalksteen heb getekend, was ik eroverheen met een beperkt palet van geel, rood, zwart en wit. Ik oefen al de hele week voor dit moment en heb kleine tubes verf gemengd in mijn studentenkamer tot ik op drie perfecte huidtinten uitkwam. De takken van de boom zullen vleeskleurige ledematen worden, de dikke ronde stam een romp van met de hand getekende ribben. Ik ga het *Metamorphosis 1* noemen, een aangenaam kafkaëske titel en de eerste van een serie van boommensen.

Maar Gordon wacht de transformatie niet af.

‘Toch niet wéér een boom?’ vraagt hij, zijn armen over elkaar,

zijn mond een strakke lijn, terwijl hij naast me stilhoudt. ‘Wat heb jij toch met bomen?’

En vanbinnen verschrompelt er iets. In plaats van me te weren, zoals ik in gedachten elke dag doe, zeg ik: ‘Ik weet het niet. Ik hou gewoon van bomen.’

‘Nou, ik hou van ijs, maar dat schilder ik niet de godganse dag. Doe iets anders. We willen ontwikkeling zien. Dit is ondermaats.’

In de kroeg voert Rick me gin-tonics en houdt mijn hand vast terwijl ik huil.

‘Ik zou niet op deze opleiding moeten zitten, ik stop ermee.’

Elke week hebben we hetzelfde gesprek, altijd na de les van Gordon King.

‘Wat heb jij toch met bomen?’

Rick kan Gordon perfect imiteren met zijn verengelse Schotse accent, dat lijnrecht tegenover zijn bittere persoonlijkheid staat.

‘Die man is een bullebak. En jij bent zijn slachtoffer. We moeten een manier vinden om dat te veranderen.’

Hij kijkt naar mijn halfvolle glas gin.

‘Drink op, bomenmeisje. Het optreden begint zo.’

Voor aanvang is er tijd voor nog een drankje, maar de kroeg is stampvol. Driehonderd drinkers op elkaar gepropt in een kleine ruimte, van wie de meesten roken, en de lucht is groengrijs. Rick houdt mijn hand vast en trekt me door de menigte.

‘Pardon. Sorry,’ zegt hij als we op tenen gaan staan en ons tussen stelletjes door wurmen. En dan staat hij anderhalve meter van de bar plotseling stil en bots ik tegen hem op.

‘Wat is er?’ vraag ik, maar Rick geeft geen antwoord.

Misschien zijn het zijn feromonen – een of andere chemische energie in elk geval – waardoor ik kijk naar waar Rick naar kijkt. Jacob Earl staat met twee ellebogen op de bar geleund, een briefje van een pond in zijn hand. Hij bestelt drankjes met wat lijkt op een onzichtbaar krachtveld om zich heen, een hele zaal vol mensen die mogen kijken maar niet aanraken.

Hij heeft zijn rug naar mij toe, maar zelfs dat is intrigerend – hoe

zijn donkere, bijna zwarte haar over de boord van zijn overhemd krult, zijn magere heupen in een strakke zwarte spijkerbroek, zijn slangenleren laarzen.

‘Wacht maar tot hij zich omdraait,’ zegt Rick, wat Jacob op dat moment doet.

Het gezicht is verbazingwekkend, dat is waar: een perfecte mengeling van mannelijk en vrouwelijk, maar niet op een Bowie-manier, want hij is zelfs nog knapper met zijn krulhaar en grote bruine ogen, zijn volle lippen. Om zijn nek draagt hij een bloemensjaaltje en een aantal gouden schakelkettingen. Zijn overhemd is net als op de foto bijna tot aan zijn middel open. Het is onmogelijk niet naar hem te staren.

‘Hé, Jacob!’ roept Rick onverwachts, en de zanger kijkt naar hem. ‘Regel voor ons meteen ook een paar biertjes, wil je?’

Zo is Rick: met een optimistische grijns vraagt hij het onmogelijke en vaak trappen mensen erin.

‘Oké,’ zegt Jacob. Er vormt zich een langzame glimlach om zijn lippen. ‘Hele of halve pinten?’

‘Hele. Alsjeblieft.’ Rick geeft hem een briefje van een pond.

‘Voor je vriendinnetje ook?’

‘Ze is mijn vriendinnetje niet,’ zegt Rick, te snel, en Jacob lacht.

‘Weet je dat zeker?’

‘Absoluut. Dit is Alice. We studeren allebei aan de kunstacademie.’

‘Kunstacademie? Welke?’

‘Slade.’

‘Hé, Eddie. Eddie!’

Een andere van top tot teen in het zwart geklede man draait zich om van de bar en kijkt geïnteresseerd naar ons.

‘Dit zijn kunststudenten,’ zegt Jacob. ‘Ze studeren aan Slade. Dat ken je toch wel? De beste kunstacademie van het land. Weet je nog waar we het eerder over hadden?’

‘Ja, tuurlijk.’

Wat het ook was, het kan Eddie duidelijk weinig schelen.

‘Dus misschien moeten we met ze praten? Over ons idee?’

Eddie haalt zijn schouders op. Hij kijkt op zijn horloge.

‘Geen tijd voor. We moeten om tien uur op.’

Jacob knikt. Schoorvoetend, zo schijnt het me toe.

‘Je hebt gelijk, we moeten gaan.’

Hij kijkt met nog een laatste verpletterende glimlach naar mij en ik hou zijn blik vast terwijl de warmte over mijn wangen omhoogkruipt.

‘Nou, geniet van het optreden,’ zegt hij. ‘Zullen we daarna een drankje doen?’

De kleine, donkere ruimte is afgeladen met lichamen en pulseert met de collectieve energie van opwinding terwijl we wachten tot de band opkomt, en ik ben met mijn gedachten bij de beeldschone zanger. Ik ben lichamelijk beïnvloed door die paar tellen van interactie. Mijn buik is gespannen, mijn hart bonkt in mijn borstkas, mijn hele lijf is gevangen in een of andere verwachting.

Ik neem aan dat ik de band goed zal vinden, want dat lijkt iedereen te doen, maar als ze eindelijk het podium op komen, allemaal in het zwart, laat de dichtheid van hun openingsakkoorden – gelijktijdige drums, gitaar en een lange vocale uithaal – ruimte voor niets anders meer. Ik word ondergedompeld in de muziek zoals ik nooit eerder heb ervaren; mijn ogen gaan over elke muzikant – de drummer, de bassist, het uit twee meiden en een jongen bestaande achtergrondkoor –, waarna ze elke keer weer als een magneet naar Jacob toe worden getrokken. Nog nooit heb ik iemand zo moeiteloos goed in zijn vel zien zitten. Hij zingt zo dicht bij de microfoon dat zijn lippen hem bijna aanraken. Hij danst over het podium tussen het zingen door, hoewel dansen niet het juiste woord is voor deze vreemde, heupwiegende zijwaartse shuffle. Bij een ander zou het er misschien vreemd uitzien, maar niet bij hem, met zijn mooie jongensslankheid en zijn coole, schokkerige bewegingen.

Maar het zijn de woorden die hij zingt waardoor ik voorover tuimel over een onzichtbare grens naar een plek waar ik me geen

tijd meer kan herinneren dat Jacob niet het hoogtepunt van mijn gedachten was.

Het eerste nummer, ‘Sarah’, over een verbroken relatie, is de belichaming van droefheid. Ik wil Sarah zijn, ik wil mezelf onderdompelen in Sarahs verdriet.

‘Schrijft hij de nummers zelf?’ vraag ik Rick zonder mijn blik van het podium af te wenden.

Rick lacht, ook zonder zijn aandacht te verplaatsen.

‘Natuurlijk. Hij is een god.’

Wat kan ik zeggen over het daaropvolgende uur, waarin we allebei in vervoering zijn door geluid en beeld en onze eigen fantasie? Als groep – een driekoppige, geheel mannelijke band bestaande uit een zanger/gitarist, bassist en drummer, met voor vanavond het achtergrondtrio – lijkt de band in een permanente staat van uitzinnigheid, explosieve riffs, de ene nog langer dan de andere, uitgebreide drumsolo’s die vermoeiend zijn in hun claim op onze aandacht. Maar het zijn de rustiger momenten waar ik het meest van geniet, de langzame, slaapwandelende overgang naar een ballad, teksten die je in het hart raken met hun meeslepende droefheid. Tijdens het laatste, getormenteerde liefdesliedje zit Jacob op de rand van het podium en zingt in de microfoon met zijn bluesachtige veramerikaniseerde stem – honing met spikkeltjes gruis.

Hij verlaat als eerste het podium, een hand geheven in groet, zijn gitaar om zijn nek – zelfs zijn nonchalance is boeiend – en dan spelen de bassist en drummer om beurten een laatste solo voordat ze zijn voorbeeld volgen.

Geen toegift, alleen het explosieve geluid van een publiek in extase.

‘Christus, ze zijn verdomd fantastisch.’

‘Die stem,’ zegt Rick. ‘David Bowie, maar dan beter.’

‘Dat gezicht. Mick Jagger, maar dan knapper.’

Rick trekt een wenkbrauw op en neemt me met schuin gehouden hoofd op.

‘En eindelijk,’ zegt hij, ‘begint de ijsprinses te smelten.’

Nu

Luke

We wonen in een victoriaans rijtjeshuis met vier slaapkamers in Clapham, gekocht met de erfenis van mijn vader. Geen van onze vrienden woont zo, maar die hebben dan ook allemaal allebei hun ouders nog. Mijn vader is twee jaar geleden overleden aan miltkanker, een zwaar, afschuwelijk einde, waarna mijn moeder en ik alleen achterbleven. We hebben altijd een lastige relatie gehad en nu moeten we het stellen zonder mijn vaders kinderachtige grapjes en voorliefde voor dure wijn om de scherpe randjes eraf te halen. Toen mijn moeder hoorde dat Hannah zwanger was terwijl we pas drie maanden samen waren, smeekte ze ons ‘deze fout’ niet te maken.

‘Zet niet zoveel druk op jullie relatie terwijl je elkaar amper kent. Ik betaal wel voor een privékliniek. Tegenwoordig is het allemaal heel makkelijk.’

Een abortus aanraden aan een geadopteerde – nou, de ironie is niet te missen. *Maak niet dezelfde fout als je moeder.* Dat punt, en de nogal vernietigende ondertoon: dood dit embryo, schraap deze nucleus weg, voordat die de kans krijgt je leven te verwoesten. Begrijp me niet verkeerd, ervoor kiezen samen met Hannah een kind te krijgen was geen genademissie, een terugbetaalde schuld voor het leven dat mij gegeven was (ik ben geboren in 1973, abortus was tegen die tijd volop beschikbaar en legaal). Het vooruitzicht om een leven op te bouwen met deze meid met wolkenhaar, met haar roze Cornish-wangen en het optimisme dat haar elke ruimte in vooruitsnelt, was gewoon een adrenalineshot in het hart. En ik wilde een kind, dit kind, zo graag als ik nooit iets heb gewild.

Als ik thuiskom van mijn gedenkwaardige lunch, zwaait de voordeur al open voor ik mijn sleutel in het slot kan steken, alsof mijn vriendin aan de andere kant heeft staan wachten.

‘O mijn god,’ zegt ze, terwijl ze mijn hand vastgrijpt en me naar binnen sleurt. ‘Hoe. Gaat. Het?’

Zoals Hannah om me geeft – haar bezorgdheid, haar interesse; soms voelt het alsof ik daar nooit genoeg van kan krijgen. Ik probeer nonchalant te doen en niet te laten zien hoe ik verlang naar haar volledige aandacht. Maar vanbinnen ben ik net een klein kind. Kijk naar me, Hannah. Kijk naar me.

‘Wel goed, denk ik.’ Ik geef haar een kus. ‘Waar is de baby?’

‘Hij slaapt. Kom, die wordt voorlopig niet wakker, en ik wil álles horen.’

Nu ik tegenover Hannah aan tafel zit, haar handen in de mijne, voel ik een eerste kleine vlaag van opgetogenheid. Ik heb mijn biologische moeder gevonden. En ik mag haar. Ik wil haar graag in mijn leven.

‘Begin bij het begin. Hoe ziet ze eruit?’

Hoe moet ik een andere beeldschone vrouw aan mijn vriendin beschrijven? Met eerlijkheid, besluit ik.

‘Ze is lang en donker en ziet er behoorlijk geweldig uit. Mensen staarden. Het was alsof ik zat te lunchen met Helena Christensen. En voor je het vraagt: nee, ik val niet op mijn eigen moeder.’

Hannah moet meteen lachen.

‘Het verbaast me niets dat ze mooi is,’ zegt ze, en ze staat op van haar stoel en loopt naar me toe. Ze drukt haar lippen op mijn mond, vergezeld van een vlug kneepje in de binnenkant van mijn bovenbeen. Mijn kruis reageert direct.

‘Moeten we er geen gebruik van maken dat hij slaapt?’

Ik laat mijn handen onder haar T-shirt glijden en centimeter voor centimeter over haar buik omhoogbewegen naar haar borsten.

‘O god,’ zegt ze.

Wat ik zo geweldig vind aan Hannah is dat onze passie op elkaar is afgestemd. Eén vakkundige aanraking en ze laat alles uit haar

handen vallen, de hartstocht tussen ons wederzijds en ogenblikkelijk. Met een baby erbij is het natuurlijk lastiger, vooral eentje die 's nachts tussen ons in slaapt.

Ze duwt mijn hand weg.

'Later,' zegt ze. 'Ik wil meer horen over Alice.'

Ik geef haar de weinige details die mijn biologische moeder met me over haar leven heeft gedeeld. Ze woont in Chiswick, is alleenstaand en heeft geen andere kinderen; ze is kunstenaar. Ze schildert portretten van huisdieren voor rijke oude vrouwen.

'En Richard?'

Hannah is een diehard Fields-fan. Er hangt een reproductie van een van zijn beroemdste schilderijen – *The Exhibitionist* – aan de muur tegenover ons. Het is een portret van een uitsloofster die voor haar verrukte ouders danst. Ze heeft overgewicht en is gekleed in een paars balletpakje met lovertjes en een hoge hoed. Aan de onhandige positionering van haar ledematen kun je zien dat ze niet veel talent heeft.

'Zij en Richard zijn nog steeds beste vrienden. Ze spreken elkaar elke dag en zien elkaar bijna elke week. Ze heeft me niet veel verteld over de tijd dat ze samen waren. Ik kreeg de indruk dat het maar van korte duur is geweest. Hij is tenslotte homoseksueel.'

'Denk je dat hij een interview ziet zitten?' Hannah heeft het fatsoen om te lachen terwijl ze dit vraagt.

Bij het cultuurkatern van *The Sunday Times* waar Hannah werkt is er een ongeschreven hitlijst van ultieme maar bijna onmogelijk te interviewen personen. Richard Fields staat bovenaan dat lijstje en Hannah probeert al jaren een interview met hem te krijgen.

'Je bent een harde en meedogenloze vrouw. Betekent mijn hartzeer van zevenentwintig jaar lang dan niets voor jou?'

'Jouw hartzeer is de perfecte ingang. Hij zal zijn zoon toch wel willen ontmoeten? Jullie hebben een heleboel bij te praten.'

'Ik heb zo'n gevoel dat het voor nu bij Alice en mij blijft. Ze heeft het niet veel over Rick gehad. Zo noemt ze hem, niet Richard.'

'Kan ik haar ontmoeten?' Hannah pakt mijn beide handen vast.

Ze kust eerst de ene en vervolgens de andere. Haar enthousiasme is zo anders dan het mijne: puur, ongecompliceerd. Ze ziet Alice als de plottwist in mijn verhaal, het begin van een opgelost mysterie. ‘We kunnen haar te lunchen vragen. Dan kan ze Samuel ontmoeten. Haar kleinzoon.’

‘Misschien gaat dat te snel voor haar,’ zeg ik, denkend dat het voor mij zeer zeker te snel gaat.

‘Heeft ze je verteld wat er is gebeurd? Waarom ze je niet kon houden?’

‘Niet echt. Ik kreeg het gevoel dat het voor haar te pijnlijk was om erover te praten. Ik denk dat hij – Richard – niet met haar verder wilde. Ze hadden geen relatie of zo.’

Hannah glimlacht. De parallellen in onze verhalen – zij het zevenentwintig jaar later – zijn griezelig gelijksoortig. Behalve dat wij ervoor kozen de baby te krijgen, te houden en te koesteren. Plotseling voel ik me verdrietig voor Alice en voor mezelf, voor het leven dat ons niet was gegund.

Ik herinner me nog heel goed de dag dat Hannah bij me op de stoep stond met een rood gezicht van het huilen. Meteen vreesde ik het ergste. Daar kwam het: het einde dat ik steeds maar weer voor me zie. Afwijzing gonst voortdurend door mijn aderen, hoe hard ik het ook probeer te negeren.

Maar het was precies het tegenovergestelde van wat ik dacht.

‘Ik ben zwanger,’ zei ze, en ik moest mijn best doen om niet te lachen, want dat leken me zulke perfecte, glinsterende woorden. Ik vroeg me af waarom ze hilde.

‘Is dat zo erg dan?’ vroeg ik haar, en ze staaarde me verward aan, heel even maar, waarna er een grijns op haar gezicht verscheen die mijn hart in tweeën spleet en we een duik namen in een toekomst die we geen van beiden hadden verwacht.

Toen

Alice

Ik ben dol op de tekenles naar levend model, het is het hoogtepunt van mijn week. Ik ben ook dol op Josef, het Spaanse model, die ineengedoken in zijn blauwe badjas zit te wachten tot het hoorcollege voorbij is en het tekenen begint. Ik ben dol op Rita Miller, de tekendocent, die aan het begin van elke les zo vol vuur praat en me altijd hernieuwd vertrouwen geeft voor mijn tijd hier. Gordon King breekt me af, Rita Miller bouwt me weer op, elke week weer. En ik ben er ook dol op dat ik wanneer ik Josef poedelnaakt zie binnen een halve minuut in staat ben zijn genitaliën te bestuderen en op te meten alsof ik een stilleven van fruit schets.

Elke week probeert Rita ons iets over observeren mee te geven.

‘Beginners denken dat vrijheid het grootste goed is,’ zegt ze. ‘Maar de meeste beginners hebben geen vrijheid, omdat ze worden onderworpen aan hun beperkingen. Voordat je spontaan kunt zijn, moet je eerst leren zien en de taal beheersen die je in staat stelt uit te drukken wat je ziet.’

Ze gebaart met haar hand naar het podiumpje vooraan in het lokaal.

‘Josef, volgens mij zijn we klaar voor je.’

Het levend model trekt zijn badjas uit en vouwt die zorgvuldig over de stoel voordat hij het podium op stapt. Hij drapeert zichzelf over een groene juten doek in een houding die duidelijk vooraf is bedacht door Rita en zinspeelt op Jezus aan het kruis. Met zijn hoofd iets opzij en omlaag, beide armen uitgestrekt, zijn polsen slap en hangende handen. Hij is best wel Jezus-achtig, met zijn

gebeeldhouwde gezicht en zijn slanke, onberispelijk gevormde lijf. Platte buik, sterke, gespierde dijen, handen met lange, nu tot klauwen gekromde vingers.

‘Denk na over wat je ziet,’ zegt Rita. ‘Nadenken. Niet domweg staren. Ik heb het niet over huidplooien of uitstekende botten.’ Ze wijst met een zwierig gebaar naar Josef en hij staart emotieloos terug. ‘Wat we zoeken zijn de verbanden en onderliggende patronen, de inzichten en gevoeligheden die eerst verborgen lijken. Zonder observatie heb je geen inhoud.’

Als ik naar Josef kijk, stel ik me zijn achtergrondverhaal voor. Een jongeman die is weggevoerd van een traditioneel leven in het provinciale Spanje door het hevige hedonisme van Londen in de jaren zeventig, een plaats waar de groezelige straten vol troep liggen en uitpuilen van de sekswinkels en seksbioscopen, striptenten en prostituees, en waar marihuana wordt gerookt als sigaretten (op dit moment zullen vast vier of vijf studenten op het dak van Slade een joint delen). Misschien is hij homoseksueel. Of hij is hartstochtelijk hetero en is hier voor zijn beloofde seksuele revolutie, in een stad waar vrouwen – dronken, stoned vrouwen – topless dansen op feestjes en rebels promiscue zijn. Of misschien is hij wel niets van dat alles. Misschien kan ik gewoon aan niets anders meer denken dan aan seks.

Ik moet toegeven dat ik ging slapen en opstond met gedachten aan Jacob, de superknappe zanger met zijn potlooddunne jukbeenderen en de poëzie van zijn liedjes. Nooit eerder heeft muziek zo’n invloed op me gehad. Ja, ik verzamel de albums van nu: T. Rex, The Doors, The Rolling Stones (*Sticky Fingers*, vorig jaar uitgekomen, heb ik zo vaak gedraaid dat de groeven van de plaat zijn uitgerekt en een witachtig grijs zijn geworden). Maar er gebeurde iets met me toen ik in die volgepakte rokerige ruimte keek hoe Jacob over relatiebreuken en vroegtijdig afscheid zong. Volgens mij komt het doordat ik, eerder lichamelijker dan intellectueel, de eenheid begreep van het geluid van zijn stem en de klanken van elk afzonderlijk instrument, alsof mijn hele fysiologie het absorbeerde. En nog was het meer dan dat. De woorden die

Jacob had geschreven, de woorden die hij zong... Hij geloofde erin en wist dat ze goed waren. Zelfverzekerdheid was de drug die me tot hem aantrok.

Als ik nu naar Josef kijk, wil ik die nieuwe sensaties van gisteravond erbij halen, een gevoel van verlangen, lust, afgunst, bewondering. Terwijl ik Josefs ogen teken – nu schijnen ze me gekweld en hypnotiserend toe – hoor ik Jacob zijn klaagzang zingen voor een meisje dat Sarah heet.

De schets blijkt het beste wat ik ooit heb gemaakt. Als iedereen erbij wordt geroepen door de docent, is het dit keer mijn tekening die ze komen bekijken.

‘Observatie wordt gevoeld door de fantasie,’ zegt Rita. ‘Alice heeft hier schitterend een gevoel van karakter gevangen dat ze zich alleen maar kan hebben ingebeeld. Zien jullie die droevige blik in Josefs ogen? Een soort hunkering, zou je zeggen?’

Na de les lijkt er enige commotie te zijn op de begane grond. De schelle stem van Muriel Ashcroft, de receptioniste van Slade, snerpt ons tegemoet als Rick en ik de wenteltrap afdalen.

‘Het spijt me, maar als u geen afspraak hebt, moet ik u echt vragen weg te gaan.’

‘Maar ik ben hier om met twee van uw studenten te praten over een mogelijke opdracht.’

‘Welke studenten?’

‘Een meisje en een jongen; het meisje heette Alice.’

‘Welke Alice? We hebben er twee.’

‘O, nou, deze Alice is heel... Hoe zal ik het zeggen? Ze valt op.’

Rick en ik arriveren op de begane grond. Daar staat Jacob Earl, zijn gezicht een en al glimlach zodra hij me ziet. Er is geen tijd om me voor te bereiden en deze eerste blik veroorzaakt weer een chemische reactie: botten, cellen, bloed – mijn hart maakt kabaal en ik voel een hunkering onder mijn huid. En ik merk dat ik naar hem terug grijns, heel suf stel ik me zo voor. Als ik één moment in mijn leven de tijd stil zou willen zetten, is dit het misschien.

‘Daar ben je. Dit is mijn Alice,’ zegt Jacob tegen Muriel, die

erg in de war lijkt door de aanwezigheid van deze prachtige man. Misschien is ze toch een mens.

En hoe dat ‘mijn’ klinkt op zijn lippen...

‘Prima,’ zegt Muriel. ‘Misschien willen jullie je “zakelijke afspraak” buiten voortzetten?’

Jacob is langer dan ik me had gerealiseerd en is weer in het zwart gekleed: een overhemd met uitlopende mouwen, een sjaal met een motief van bruine en crèmekleurige veren, een zwarte spijkerbroek met wijde pijpen en de slangenleren laarzen van gisteravond.

Met zijn drieën lopen we de voordeur uit, het trapje af en het plein op.

‘Ik dacht dat jullie zouden blijven voor een drankje?’ zegt Jacob.

‘Het was overvol in de bar,’ antwoordt Rick. ‘De bel voor het laatste rondje was al geluid, we zouden niets meer hebben gekregen. Het heeft niet veel zin om te blijven hangen als je niets kunt drinken.’ Hij lacht en Jacob ook.

‘Nou, ik wilde met jullie praten over een mogelijk project. Een tekenproject.’ Hij knikt naar onze schetsboeken. ‘Ik gok dat jullie goed kunnen tekenen?’

‘Alice is er een ster in,’ zegt Rick. ‘Je zou moeten zien wat ze net in de les heeft getekend. Wat voor project?’

‘Mogelijk onze nieuwe albumhoes. Eddie en ik hadden het idee van een schets van de band op het podium, maar heel geposeerd, een beetje als een stilleven.’

‘Dan moet je Rick hebben,’ zeg ik, hopen dat Jacob de trilling in mijn stem niet hoort. ‘Hij is de meest getalenteerde kunstenaar die we hebben. Hij heeft al werk verkocht.’

‘Jullie twee zijn echt schattig. Net een pasgetrouwd stel. Ik trakteer op koffie, zullen we het dan bespreken?’

Van dichtbij, in het middaglicht, ziet Jacob er ouder uit dan op het podium. Rond de dertig, zou ik zeggen. Maar nog steeds ijzingwekkend mooi. Ogen, jukbeenderen, mond. Slanke hals, geprononceerde sleutelbeenderen, het kuiltje ertussen ongeveer zo groot als mijn duim.

‘Ga jij maar, Alice,’ zegt Rick onverwachts. ‘Jij kunt het best tekenen en het zou goed voor je zijn.’

‘Wacht. Nee. Wacht even.’ Ik probeer hem tegen te houden, maar Rick glimlacht alleen maar en loopt weg.

‘Ik heb een afspraak,’ roept hij over zijn schouder, wat duidelijk een leugen is.

‘Maak je geen zorgen, Alice,’ zegt Jacob. ‘We houden het strikt zakelijk.’

Hoewel de manier waarop hij het zegt – met serieuze ogen maar een scheve mond die dat niet is – me doet wensen dat het niet alleen maar zakelijk was.

‘Hou je van koffie?’

‘Ja. Koffie, thee, cola – maakt niet uit.’

Jacob buigt zich naar me toe, met zijn gezicht op slechts enkele centimeters van het mijne.

‘Ik bedoelde echte koffie. Italiaanse. Koffie die meer een soort religieuze ervaring is. Koffie die je omverblaast.’

‘Volgens mij heb ik dat nog nooit gehad.’

‘Dan gaan we naar Bar Italia.’ Hij knikt naar het schetsboek onder mijn arm. ‘Neem je tekeningen mee.’